

EXPOSICIÓN "MESTRE MATEO NO MUSEO DEL PRADO"

O Museo del Prado, a Real Academia Galega de Belas Artes e a Fundación Catedral de Santiago organizan conxuntamente unha exposición monográfica con obras realizadas polo Mestre Mateo para a catedral de Santiago de Compostela que ofrece ao visitante a oportunidade de coñecer en profundidade un período dourado na historia da basílica, comprendido entre os anos 1168 e 1211.

Esta exposición reúne as nove esculturas coñecidas que se conservan da desaparecida fachada exterior do Pórtico da Gloria, incluída a recentemente descuberta; outros elementos que tamén formaron parte dela como un rosetón e dous dovelas; e pezas crave para entender o coro pétreo, como San Mateo e Cabalos do cortexo dos Reis Meigos, que ata o século XVII

ocupou os primeiros tramos da nave maior catedralicia. Un total de catorce pezas, algunhas das cales volven reunirse despois de case cincocentos anos, que por primeira vez saen das súas localizacións habituais para mostrar no Prado un relato novo e completo do traballo do Mestre Mateo e o seu taller durante máis de catro décadas na catedral compostelá, período durante o cal o templo foi sometido a unha profunda transformación artística e teolóxica.

Respectando os traballos realizados durante o bispado de Diego Gelmírez, que de 1101 a 1140 supuxeron un gran impulso para o proceso construtivo da catedral xa que se consagraron os altares da girola e a capela maior, construíronse as fachadas do cruceiro -Portada de Praterías e Portada do Paraíso- e iniciáronse as obras da nave lonxitudinal do templo, o Mestre Mateo acometeu a conclusión da basílica polo menos desde 1168, data de concesión dunha pensión vitalicia por parte do rei Fernando II de León, documento que pode contemplarse na exposición.

Mateo e o seu taller levaron a cabo importantes obras en tres ámbitos destacados: a denominada "cripta", o Pórtico da Gloria e a desaparecida fachada occidental. Realizou, ademais, o coro pétreo que se instalou nos catro primeiros tramos da nave central da igrexa.

A "cripta" ou "catedral vella" foi construída para salvar o desnivel existente entre as naves da igrexa e a praza do Obradoiro e serve de sustento ao pórtico, co que presenta innegables semellanzas formais e, especialmente, iconográficas, introducindo na Península Ibérica novas formas artísticas nas que se suman influxos franceses, italianos, e, mesmo, islámicos.

A parte máis significativa do proxecto mateano é o Pórtico da Gloria, unha de óbralas cume da arte europeo na transición dos séculos XII ao XIII, en cuxos dinteles, colocados o 1 de abril de 1188, o propio Mateo quixo deixar constancia que el dirixira as obras da catedral "desde os

seus cimentos”. Esta obra atópase actualmente en proceso de restauración para recuperar a súa profusa policromía e solucionar os problemas de conservación.

A exposición

Orixinariamente, o Mestre Mateo realizou unha rica fachada para o pórtico que, primeiro, foi modificada a mediados do século XVI e, finalmente, substituída no século XVIII pola actual do Obradoiro.

O traballo do Mestre Mateo tamén incluíu a construción do coro pétreo que se instalou nos catro primeiros tramos da nave central da igrexa e que foi substituído a comezos do século XVII por outro de madeira.

Ambos os conxuntos estaban estreitamente relacionados complementándose, coa súa rica iconografía, na transmisión dunha mensaxe apocalíptica e de salvación.

Distintas esculturas destes conxuntos desaparecidos foron recolocadas na propia catedral, entregadas a diferentes institucións e outras pasaron a coleccións privadas.

Unha selección de catorce destas pezas pode contemplarse nesta exposición que comeza co documento da concesión dunha pensión vitalicia ao Mestre Mateo por Fernando II como primeira referencia ao seu labor na Catedral de Santiago.

Cabalos do cortexo dos Reis Meigos -reutilizada como material de recheo na escalinata do Obradoiro e recuperada en 1978 conservando restos da policromía- e San Mateo son obras procedentes das fachadas do trascoro e exterior, respectivamente, do coro de granito realizado por Mateo e o seu taller cara ao ano 1200.

O resto das obras expostas proceden da desaparecida fachada occidental e entre elas destacan as esculturas de Salomón e David -que ao desmantelar a fachada foron colocadas no pretil da propia logia do Obradoiro, onde permaneceron ata a súa recente restauración in situ e posterior traslado para integrarse na mostra- e a Estatua-columna masculina con cartela, unha figura mutilada que foi atopada a comezos do mes de outubro de leste mesmo ano no interior da torre das campás da catedral, onde fora utilizada como material de recheo e que se presenta por primeira vez ao público nesta exposición. Tamén se inclúen outros elementos arquitectónicos que formaron parte dela como o gran Rosetón - obra reconstruída a partir de fragmentos achados en 1961 que coroaba a portada central - e dúas Dovelas co castigo da luxuria, que posiblemente se situaban no arco ao lado sur, cuxa temática coincidía coa do arco correspondente do Pórtico da Gloria dedicado ao Xuízo Final.